

POZDRAV Milost Vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista.

INTROIT Hospodine, celým srdcem ti vzdávám chválu, klaním se ti před tvým svatým chrámem, tvému jménu vzdávám chválu za tvé milosrdenství a za tvou věrnost. (Ž 138, 1-3.6-7)

PÍSEŇ 161 tebe bože

VSTUPNÍ MODLITBA

Chválíme tě, velebíme tě, klaníme se ti, Pane a Bože, nebeský vládce. Ty jsi svému milému Synu poddal celý svět. Jeho kříž jsi učinil výsostným znakem své vlády na zemi. Podle své vůle ponecháváš lidské vladaře na jejich místech, a přitom buduješ na zemi své království. Dáváš hlásat své evangelium do všech národů. Dnes, když se tvá církev k tobě shromažďuje, promluv k nám své slovo, abychom vzdávali čest kříži Kristovu a byli zbaveni všeho chytračení. Vzkříšený Kriste, ve své lásce svrchovaný a všemu nadřazený Pane, přemáhej v nás nadutost a všechny pocity povýšenosti, vždyť ty, Králi, jsi zemřel na kříži. Duchu svatý, dárce života, nauč nás moudrosti, ve které není pýchy ani netrpělivosti ani taktizování. Dej nám v tomto čase, abychom vzdávali čest Otci s pohledem upřeným na Ježíše. Ať je on mezi námi oslaven před očima všech lidí. Smiluj se nad námi, Bože trojjediný, a dej nám zahlédnout konec všech věcí u trůnu Beránkova. Amen.

I. ČTENÍ / Da 2, 20-23

PÍSEŇ / 442 pane, dnešek

II. ČTENÍ (ZÁKLAD KÁZÁNÍ) / Mt 22, 15-22

Milí bratři, milé sestry, přátelé v Kristu,

situace se přiosťruje. Po podobenství o hostině jsou přítomní velekněží i farizeové již dostatečně vyprovokováni Ježíšovými slovy o pozvaných a nepozvaných do Božího království a začínají přemýšlet nad tím, jak by se ho zmocnili.

I jdou a radí se, jak by Ježíšovi nějakým slovem nastražili léčku. Rádi by ho chytili za nějaké slovíčko. Chtějí mu nastražit past a doufají, že už se do ní chytne sám. Že se konečně prořekne a řekne něco, třeba něco proti tehdejší vládnoucí i náboženské moci, co bude tím nejlepším důvodem pro to se ho konečně zmocnit a zbavit.

A tak mu nastraží léčku. Po poradě na synedriu za ním pošlou své učedníky spolu s herodiány, se lstí, se lstivou otázkou, která měla Ježíše strhnout do mocenské politiky a vydat ho lidu. „Mistře, víme, že jsi pravdivý a učíš cestě Boží podle pravdy, na nikoho se neohlížíš a nebereš ohled ani na postavení člověka.“ Tak trochu mu napřed namažou med kolem úst, zalichotí příznivými slovy o jeho vnitřní i vnější pravdivosti, která se nekouká napravo ani nalevo, na nikoho se neohlíží ani na toho, kdo před ním vlastně stojí. A možná to s těmi lichotkami trochu přeženou, když se ho zeptají, resp. řeknou mu, aby jim pověděl, co si myslí: „Je dovoleno dávat daň císaři, nebo ne?“ Nebo není? A právě tady ten dovětek spolu s předznamenáním, jestli je nebo není něco dovoleno, stál za tím, že se i ti farizeové Ježíše ptali hlavně na to, ke komu se přidá. Jestli je teda pro nebo proti dávání daně císaři. Šlo o tzv.

daň z hlavy neboli výdělek za celý den v podobě jednoho denáru, který tehdy mj. symbolizoval uznání vládnoucí moci Římanů, a mj. stál za tím, že Ježíš poznal jejich zlý úmysl, že dávat daň císaři dovoleno není. Je to, jako bychom se dnes zeptali, jestli je dovoleno platit daně státu. A co když je platit nemusíme?

Ale Ježíš jejich zlý úmysl chytit za slovo, polapit ho na jeho vlastním politickém postoji k vládnoucí vrstvě otázkou po tom, jestli je dovoleno platit jí daně, pozná a na oplátku se jich zeptá: „Co mě pokoušíte, pokrytci? Ukažte mi peníz daně!“ Ježíš poměrně rychle pochopí, že záměrem farizejských učedníků i s herodiány nebylo vydat o něm pozitivní svědectví, i když tak předtím mluvili, ale nastražit mu léčku. Ježíš se však nedal, včas odhalil jejich pravý úmysl a označil je za pokrytectví. Ježíš to věděl, že těm farizejským pokušitelům nešlo ani tak o věc, na kterou se ptali, chtěli ho zkrátka dostat, proto ta trochu záludná otázka, kde je pro ně jen jedna odpověď správná.

A tak mu podali denár. A on se jich zeptal: „Čí je tento obraz a nápis?“ Na tom denáru, na jeho přední straně byl vyobrazen sám císař, jímž byl tehdy Tiberius, syn božského Augusta s nápisem dostatečně dlouhým, obsažným a vyčerpávajícím na to, aby mu na to i ti farizejští učedníci i s tehdejšími herodiány mohli říct a zároveň odpovědět, že: „Císařův“.

A tu jim Ježíš řekne: „Odevzdejte tedy, co je císařovo, císaři, a co je Boží, Bohu.“ A jako se ho předtím pokoušeli nachytat právě na ten dodatek, nebo není (dovoleno dávat daň císaři), tady jim to jako by vrátil s tím, aby klidně to, co je císařovo, odevzdávali, dávali císaři, ale, a to je asi ještě důležitější, to, co je Boží, dávali, odevzdávali Bohu. A teď co to všechno vlastně znamená.

V prvním, starozákonním, čtení jsme četli slova proroka Daniele, kterak dobrořečil Bohu nebes za to, že mu zjevil tajemství snu tehdejšího babylónského krále Nebúkadnesara, jenž by je jinak všechny zahubil. A Daniel tehdy k Bohu promlouval slovy o tom, jak kromě toho, že mění časy i doby, tak i sesazuje a ustanovuje krále, moudrým dává moudrost a rozumným poznání. A Daniel tím chce říct, že Bůh a jeho jméno stojí i nade všemi králi, nad nimiž má nejen moc, ale hlavně schopnost uvádět na pravou míru to, co je skryté, odhalovat všechna tajemství a to, co je tmě, poznávat a vyvádět na světlo. Ukazovat člověku, co je lidské a dávat, svěřovat, odevzdávat Bohu, co je Boží.

A ano, i Pánu Ježíši jde totiž, a především o vztah k Bohu. Jde mu o to, aby se člověk, jakožto Boží obraz, cele Pánu Bohu vydával a Pána Ježíše přijímal jako Boží Syna, a to ve víře, v níž i ten peníz daně zbavoval jeho božského charakteru.

A v tom je, milí bratři a sestry, celý ten problém. Abychom totiž vůbec mohli, jak Pán Ježíš říká, to, co je císařovo, mu i dávat, odevzdávat, je dobré pamatovat i na to, že jsme obra-

zem Božím a jako takoví máme pamatovat i na to, že by nám peníze především neměly vládnout a úplně ideální by bylo, kdybychom naopak my vládli jim (jenže to bohužel není tak jednoduché) a naopak by nám měl být přednější náš vztah k Bohu. Respektive spíš než mocenské soupeření, vůči němuž se Ježíš radikálně vymezuje mj. větou, že mé království není z tohoto světa, a nenechává se ani strhnout oním buď anebo, tj. buď panství Boží nebo císařovo, ani ono Mesiášovo království nepřichází nastolovat mocí, nýbrž spíše láskou a naopak připomíná, že nejde o žádné mocenské soupeření a že v našich životech první i poslední slovo patří Bohu. Pánu Bohu, jehož nárok na člověka (věřit mu) je nadřazen i veškerým nárokům císaře a kteréhokoli státu. Že ani ten stát ani všichni jeho vládci nad námi nemají takovou moc, aby jí mohli přehlušit Boží působení mezi námi. A snad je to i úkolem církví, aby tím o to víc nabízely objevit onu osvobodivou povinnost odstupu od věcí časných ve jménu těch věčných nebo chcete-li posledních. Řečeno latinsky, o osvobodivou povinnost eschatologické distance, jako že jsou i důležitější věci než světská moc, na něž upozorňuje právě Ježíš, když nás učí dávat, co je Božího, Bohu samému.

A protože by tento text neměl být ani žádnou odpovědí na to, čemu se říká vztah církve a státu, jde spíš o náš vztah, nebo chcete-li náš poměr osobního svědomí k tomu, čím je obraz a nápis na penízi daně a kde je v našich vztazích přítomna i ona osvobodivá povinnost být aspoň na chvíli přítomen i někde jinde než v mocenských nárocích nad tímto světem, totiž snad řekněme v posledních věcech člověka. Což zase nemá znamenat zcela se od aktuální politické situace distancovat, ale nebýt jí svazován, nenechat se oním zápasem o moc strhávat k tomu, že třeba nemám koho volit, když přece všichni kradou. Jedna věc je, že nekradou a ta druhá, mnohem podstatnější je, že politika není žádné svinstvo, jak se nás o tom kdekdo pokouší přesvědčit, nýbrž naopak. I to, co je císařovo, odevzdávejte císaři. A to, co je Boží, Bohu.

V našem životě má své místo církev nebo chcete-li Bůh, v osobě svého Syna, Pána Ježíše Krista, ale i ten stát, nikoli však ve smyslu mocenské konfrontace, jakožto spíš ta skrovnější (i když ne zas o tolik) část našeho duchovního života. Jejímž garantem a ukazatelem nám i přesto všechno zůstává ten nejvyšší a nejmocnější, vševládnoucí Pantokrátor, Bůh a Otec a vládce nás všech. Ano, v našich životech první i poslední slovo patří Bohu. A Boží nárok na člověka je nadřazen i veškerým nárokům císaře a kteréhokoli státu.

A když to slyšeli, ti farizejští učeníci i s herodiány, podivili se, a nechali ho a odešli. Ježíšova odpověď jim tak trochu vyrazila dech, čekali, že se chytí do pastí, řekne jim, že císaři se nemá dávat nic a Bohu všechno, ale Ježíš se nachytat nenechal, prohlédl jejich lest, poznal jejich zlý úmysl a řekl jim i to, i to. To císařovo císaři, a to Boží Bohu. A oni ho nechali a

odešli. Víme, že ne nadlouho, ale pro tu chvíli jim to stačilo. Hlavně poznali, že ho jen tak nenachytají, že možná budou muset vymyslet něco jiného, něco třeba ještě záludnějšího, možná nějakou otázku z teologického ranku. A hlavně je ta otázka po dani císaři sama přistihla při tom, s čím oni sami za Ježíšem přišli, totiž jak je pravdivý, učí Boží cestě podle pravdy a na nikoho se přitom neohlíží, jak jim Ježíš ve své odpovědi, aby se sami na ten denár, peníz daně, podívali, kdo je na něm vyobrazen... Pán Ježíš jim totiž kromě jiného ukázal, že právě onen ohled na postavení člověka bere, a když je na denáru obraz císaře, je dobré, ba nutné na to brát i ohled. My máme na našich penězích kdekoho, samé významné lidi, tak že by to neměl být zas takový problém, ale stačí málo, třeba se někomu zaprodat a už nejen že ty peníze patří někomu jinému, ale hlavně se svěřují státní moci, která by právě neměla naší pozornosti unikat. Což je i to, na co chce Pán Ježíš i tímto svým rozhovorem upozornit. Amen.

PÍSEŇ / 440 ozvi se

OHLÁŠKY

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Svatý Bože, Stvořiteli a Zachránce světa, chválíme tě za to, že smíme hledět na ukřižovaného Krista, obraz Boha neviditelného. Ty jsi jej učinil králem králů. Prosíme tě za tvou církev a za sebe: Uč svůj lid nést kříž následování, ať o tobě svědčíme v pokoře a tichosti a nezaplétáme se do věcí, k nimž jsi nás neposlal.

Prosíme tě za náš sbor, ať je na nás vždycky vidět Kristova láska.

Prosíme tě za učitele církve, za kazatele, bohoslovce a presbytery, ať vedou tvůj lid podle tvého slova, a ne podle lidských přání.

Prosíme tě za ty, kdo se ti v nadšení odevzdávají, aby se učili u poníženého Krista, vůdce a dokonavatele víry. Prosíme tě za všechny sevřené lidi. Dej jim pokoj Kristův.

Prosíme tě za ty, kdo trpí pod mocí nespravedlivých vládců. Osvobod' je a přiveď na cestu následování Ježíše.

Prosíme za ty, kdo nesou svůj úděl jako trest za hříchy. Ujišťuj je svým milosrdenstvím a dej jim trpělivost Kristovu. Prosíme za svět a za ty, kdo v něm vládnu, ať konají své povinnosti spravedlivě jako službu všem poníženým, v moudrosti a statečně, bez vedlejších úmyslů. Dej nám mír, na pracovištích probouzej ochotu ke spolupráci na dobrých věcech. Svou církev přiveď k jednotě ve službě evangelia. A všem dej účast na vzkříšení skrze Kristův kříž. Své kříže i kříže svých bližních ti předkládáme v modlitbě, kterou nás naučil Tvůj Syn: Otče náš...

III. ČTENÍ (POSLÁNÍ) 1 Tm 2, 1-6

POŽEHNÁNÍ Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen. Numeri 6, 24-26

PÍSEŇ 487 amen, otče